

Examenul național de bacalaureat 2024
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională.

Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

VARIANTA 1

SUBIECTUL I

(45 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. O regulă de corectitudine a operației de clasificare **nu** este:
  - a. regula adecvării
  - b. regula completitudinii
  - c. regula reuniunii
  - d. regula opoziției claselor
2. Dacă termenului *inteligență artificială* i se elimină proprietatea *artificială*, atunci:
  - a. intensiunea termenului scade și extensiunea lui se micșorează
  - b. intensiunea termenului crește și extensiunea lui scade
  - c. extensiunea termenului crește și intensiunea lui se micșorează
  - d. extensiunea termenului scade și intensiunea lui crește
3. Raționamentul *Unele viori sunt instrumente acordate, fiindcă unele viori nu sunt dezacordate* este:
  - a. deductiv mediat, de tip obversiune
  - b. deductiv imediat, de tip conversiune prin accident
  - c. deductiv imediat
  - d. deductiv imediat, de tip conversiune simplă
4. Raportul logic de contradicție se stabilește între:
  - a. propoziții cu aceeași cantitate și calitate opusă
  - b. propoziții cu aceeași cantitate și calitate
  - c. propoziții de calitate și cantitate diferită
  - d. propoziții de aceeași calitate și cantitate diferită
5. Seria termenilor ordonați crescător din punct de vedere intensional este:
  - a. animal, mamifer erbivor, ființă, elefant, mamifer
  - b. mamifer erbivor, mamifer, elefant, animal, ființă
  - c. elefant, mamifer erbivor, mamifer, animal, ființă
  - d. ființă, animal, mamifer, mamifer erbivor, elefant
6. Subiectul logic al propoziției *Autovehiculele electrice sunt vehicule nepoluante* este:
  - a. vehicule
  - b. vehicule nepoluante
  - c. sunt
  - d. autovehiculele electrice
7. Termenii *triunghi isoscel* și *triunghi echilateral*, ca specii ale termenului *triunghi*, sunt în raport de:
  - a. subordonare
  - b. contrarietate
  - c. încrucișare
  - d. contradicție
8. Structura definiției cuprinde:
  - a. definit, criteriu de definire, definitor
  - b. definit, definitor, relație de definire
  - c. elementele definirii, definit, definitor
  - d. definit, clase, definitor
9. Din punct de vedere extensional, termenul *centaur* este:
  - a. factual vid, general, distributiv, precis
  - b. logic vid, singular, pozitiv, concret
  - c. factual vid, simplu, distributiv, vag
  - d. logic vid, absolut, compus, general
10. Cuantorul propoziției „*Majoritatea străzilor sunt pavate*” este de tip:
  - a. particular
  - b. afirmativ
  - c. imediat
  - d. universal
11. Se stabilește un raport de încrucișare între termenii:
  - a. liliac – animal zburător
  - b. pisică – pisică de mare
  - c. deputat – politician
  - d. român – adolescent
12. O propoziție particulară negativă este:
  - a. Nimeni nu este atent la prezentare.
  - b. Mulți dintre cei prezenți nu au dorit să participe la spectacol.
  - c. Puține persoane sunt sincere.
  - d. Oamenii nu sunt ființe altruiste.
13. Atunci când clasele obținute au elemente comune, clasificarea este:
  - a. corectă
  - b. incompletă
  - c. incorectă
  - d. circulară

14. Cu privire la raporturile logice dintre termeni, este falsă afirmația:

- a. termenul *elev* este supraordonat termenului *elev silitor*
- b. termenii *bicicletă* și *obiect vechi* se află în raport de ordonare
- c. termenul *număr par* este în raport de contradicție cu termenul *număr impar*
- d. termenii *căprioară* și *iepure* sunt în raport de contrarietate

15. Distribuția termenilor în cadrul propozițiilor categorice presupune ca:

- a. termenul cu rol de predicat logic să fie distribuit în propozițiile negative
- b. termenul cu rol de subiect logic să fie nedistribuit în propozițiile universale
- c. termenul cu rol de subiect logic să fie distribuit în propozițiile particulare
- d. termenul cu rol de predicat logic să fie distribuit în propozițiile afirmative

16. În șirul *păstrăv, pește de apă dulce, pește, animal*, termenul cu cea mai mare intensiune este:

- a. animal
- b. pește
- c. pește de apă dulce
- d. păstrăv

32 puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E, astfel încât termenul A este în raport de contradicție cu termenul B; termenul C este intersectat cu termenii A și B; termenul D este o specie a intersecției dintre termenii B și C; termenul A este supraordonat termenului E, care se află în raport de încrucișare cu C și de opoziție cu ceilalți termeni.

1. Reprezentați prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **5 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D și E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

- a. Unii A sunt E
- c. Niciun B nu este E
- e. Unii E sunt D
- g. Unii B sunt D
- b. Unii D sunt A
- d. Toți D sunt C
- f. Niciun C nu este A
- h. Unii A nu sunt B

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(45 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- 1. *Niciun război de cucerire nu este acțiune dreaptă.*
- 2. *Unele informații din articole online nu sunt dificil de verificat.*
- 3. *Toate râurile de munte sunt ape curgătoare.*
- 4. *Unii scriitori europeni contemporani sunt adolescenți celebri.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, subcontrara propoziției 2, subalterna propoziției 3 și supraalterna propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria conversei supraalternei propoziției 4, respectiv, conversa obversei propoziției 2. **6 puncte**

D. Trei elevi, X, Y și Z, opinează astfel:

X: *Unele ființe posesoare de limbaj articulat nu sunt ființe iraționale, în măsura în care unele ființe posesoare de limbaj articulat sunt ființe raționale.*

Y: *Se poate spune că unii elevi sunt pasionați de sport, dacă ne bazăm pe faptul că unele persoane pasionate de sport sunt elevi.*

Z: *Știind că nicio piesă de teatru celebră nu este anonimă, unele piese de teatru anonime nu sunt celebre.*

Pornind de la această situație:

a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor trei elevi; **6 puncte**

b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **3 puncte**

c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor elevilor X și Y. **8 puncte**

E. Se dă următoarea definiție: *Psihologia este știința care nu e nici economie, nici sociologie.*

1. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

2. Precizați o regulă de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul 1, construind totodată o definiție care să o încalce, având ca definit termenul *psihologie*. **4 puncte**